

Nieuwsbrief

Editie 4 • November 2010

Wat is kavelruil?

In Bergeijk wordt hard gewerkt aan verbeteringen voor een mooier en vitaler platteland. Eén van de projecten waar aan gewerkt wordt is het integraal kavelruilproject Bergeijk. Graag laten wij u zien waar we aan werken en wat de ontwikkelingen binnen dit project zijn, zodat ook u ziet dat met vrijwillige ruil en een goede onderlinge samenwerking er heel wat bereikt kan worden! Graag presenteren wij u dan ook deze vernieuwde editie van het informatieblad over de kavelruil in Bergeijk.

Doelen

Meer samenhang en structuur in het sterk versnipperde buitengebied van de gemeente Bergeijk. Dat is het doel van het kavelruilproject Bergeijk, waaraan verschillende partijen werken onder leiding van het Kadaster. Kavelruil zorgt voor een betere verdeling van de gronden en levert voor alle grondeigenaren en bewoners van de gemeente win-win situaties op. Boeren kunnen efficiënter en effectiever werken, maar ook natuur, water, recreatie en cultuurhistorie krijgen nieuwe impulsen. Zo halen we samen letterlijk meer waarde uit de aarde.

“Natuur en landbouw hand in hand”

Wilgard Vosters is één van de deelnemers aan de kavelruil in Bergeijk. Samen met zijn vrouw heeft hij een agrarisch bedrijf met 70.000 slachtkuikens, een melkveetak met 40 koeien en zo'n 22 hectare grond waarop met name gras en maïs verbouwd wordt. Wilgard over zijn ervaringen met kavelruil: “We hebben door de ruil van een veldkavel een grotere huiskavel kunnen maken. Hierdoor grenst de grond in eigendom nu direct aan mijn bedrijf. Ik hoef de grond ertussenin niet meer te pachten. Het gaat om bijna 5 hectare grond die nu aan huis komt liggen. Dat is voor mij een stuk gemak en een betere invulling voor mijn bedrijf, maar ook besparing in

bijvoorbeeld de transportkosten. Door de ruiling wordt het ook mogelijk om de naastgelegen Fortjeswaterloop circa 50 meter te verleggen en zo meer natuur in te richten waardoor het gebied ook voor recreatie aantrekkelijker wordt.”

Clemens Smits,
Projectleider kavelruil
Bergeijk namens
het Kadaster

“Denken in oplossingen”

Dat is het motto van Clemens Smits, projectleider namens het Kadaster. Clemens licht toe:

“Het Kadaster is eind 2009 projectleider geworden van de kavelruil Bergeijk. Voor die tijd waren we al betrokken bij de uitvoering van diverse ruilingen. Echter, sinds we projectleider zijn, zijn zowel opdracht als uitvoering bij ons in één hand en dat is een groot voordeel. De stappen in het ruilproces zijn daardoor korter en dus sneller geworden: uitwerking, inmeten, contacten met een notaris, het kan allemaal direct gedaan worden omdat er een opdrachtgever minder is dan voorheen.

Namens het Kadaster ben ik projectleider voor de kavelruil in Bergeijk. We hebben twee kavelruilcoördinatoren in het gebied rondlopen die direct kunnen ope-

ren. Voor mij is het de uitdaging om die voorwaarden te scheppen zodat het ruilteam optimaal kan presteren. Wat ik als een heel belangrijk onderdeel in het project zie, is het denken in oplossingen op momenten dat we dreigen vast te lopen. Zoeken naar de grenzen van wetten en regels en zo mooie kansen creëren. Met elkaar in gesprek gaan en samenwerken. Als iedereen strikt aan zijn grenzen vasthoudt kom je niet ver. Een goed voorbeeld van het verruimen van de grenzen is bijvoorbeeld de ruil bij de familie Vosters. Daar is met de doelen van de Ecologische Hoofdstructuur geschoven zodat het mogelijk werd om meer grond aan huis te krijgen.

Sinds de start van het project in 2007 is er al flink wat grond geruild en op dit

moment zitten er nog heel wat ruilingen in de pen! We zijn dus op de goede weg richting een platteland met meer structuur en samenhang. Echter, kavelruil gaat ook vooral om het blijven zoeken naar oplossingen, samenwerken en passen en meten per situatie!”

Hoeveel is er al geruild?

Hoe staat het met de ruilingen op dit moment? Hoeveel is er al geruild? En wat staat er nog op de planning? Onderstaand een overzicht.

De ruilingen bestaan uit minimaal 3 eigenaren die grond met elkaar ruilen. In de meeste ruilingen zijn echter meerdere eigenaren betrokken. Vooraf aan elke ruiling wordt bekeken welke eigenaren het beste met elkaar kunnen ruilen en welke eigenaren hierbij nog meer betrokken moeten worden. Vervolgens wordt een ruilschema gemaakt waarin dit overzichtelijk wordt weergegeven en hier wordt een nummer aan gehangen. Er wordt altijd aan meerdere ruilingen tegelijk gewerkt. De ruilingen die hieronder beschreven zijn, hoeven dus niet

in deze volgorde afgerond te worden. In 2009 zijn vier ruilingen afgerond. In totaal ging het daarbij om 116 hectare grond. Momenteel liggen er nog vier nieuwe ruilingen bij de notaris of zijn in voorbereiding hiervoor. De verschillende betrokken partijen hebben al afspraken over die laatste ruilingen met elkaar gemaakt. Deze moeten nog formeel beschreven worden door de notaris. Dit zal, naar verwachting, eind 2010 gebeuren. De laatste 4 ruilingen betreffen de volgende hectares:

- **Ruil 5:** 32 hectare waarvan 10 hectare voor natuurdoelen wordt gerealiseerd en de overige hectares voor landbouwkundige structuurverbetering.
- **Ruil 6:** 46 hectare waarvan 5 hectare voor natuurdoelen en 41 hectare voor landbouwkundige structuurverbetering.
- **Ruil 7:** 66 hectare voor verbetering van de landbouwkundige structuur.
- **Ruil 8:** 15 hectare waarvan 5 hectare voor natuurdoelen en 10 hectare voor landbouwkundige structuurverbetering.

Kavelruil, ook iets voor u?

Samenwerking is essentieel! Kavelruil is alleen mogelijk als er voldoende deelnemers en voldoende gronden zijn. Al heeft u maar een klein perceel aan huis of een los stuk landbouwgrond, ook in dat geval zijn er binnen de kavelruil mogelijkheden voor u. Tijdens de informatiesprekuren bent u van harte welkom om de mogelijkheden te bespreken.

De volgende donderdagen in 2010 vindt er een informatiesprekuren plaats:

- 18 november
- 16 december

De informatiesprekuren vinden plaats in ontmoetingscentrum ‘De Buitengaander’, Dorpsstraat 9 in Westerhoven, van 13.00 tot 16.00 uur. Graag vooraf een afspraak maken bij het Kadaster via telefoonnummer 088 -183 47 90 of via e-mail: kavelruilbergeijk@kadaster.nl.

Deelname en subsidie

Overweegt u deelname aan de kavelruil? Maar zit u niet te wachten op extra kosten of werkzaamheden die het ruilen mogelijk met zich meebrengt? Mocht er werkzaamheden uitgevoerd moeten worden als gevolg van de kavelruil, dan wordt 90% van het bedrag gesubsidieerd. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het verrichten van eenvoudig grondwerk, het graven van een sloot of het verzetten van hekwerken. Ook notariskosten (inclusief de kadastrale kosten) worden voor 90% vergoed. De eigen bijdrage bedraagt 10% van deze kosten en geldt voor eigendomsgronden, voor pachtgronden wordt geen eigen bijdrage gevraagd. Echter, de eigen bijdrage bedraagt maximaal € 75,- per geruilde, toebedeelde hectare.

“Blijven schuiven om uiteindelijk resultaat te bereiken”

Een belangrijke partner in het project kavelruil Bergeijk is de gemeente. Met maar liefst 1100 hectare aan pachtgronden in haar bezit is de gemeente Bergeijk een speler die vele ruilingen binnen het project mogelijk maakt. Mathijs Kuijken, wethouder ruimtelijke ordening in de gemeente Bergeijk sinds april jl., over zijn achtergrond, het belang van het project en de rol van de gemeente.

De politiek is Mathijs Kuijken niet onbekend: hij was 13 jaar lang lid van de gemeenteraad en 4 jaar lang fractievoorzitter, beiden voor het CDA in Bergeijk. Daarnaast werkte hij 17 jaar lang als manager park en accommodatie op gezinscamping De Paal in Bergeijk.

Kuijken is opgegroeid op het platteland: zijn ouders hadden een rundveebedrijf in Bergeijk.

Agrarische structuurverbetering

Kuijken: “Een heel belangrijk element binnen de kavelruil in Bergeijk, vind ik

de agrarische structuurverbetering. Agrariërs behoren tot de beste plattelandsbeheerders. Via kavelruil kunnen we hen een betere grondpositie laten verkrijgen door bijvoorbeeld een perceel dichter aan huis te verwerven.”

Positie creëren en doorruilen

“Belangrijk binnen het project is om te blijven doorruilen”, vervolgt Kuijken. “Als gemeente hebben we daar een belangrijke rol in. Ruilingen één op één zijn vaak erg moeilijk. Er zijn vaak wel drie of vier partijen nodig om het uiteindelijke resultaat te bereiken. Immers, hoe meer gronden er geruild en doorgeschoven worden, hoe meer het mes aan twee kanten snijdt. De gemeente heeft zo’n 1100 hectare aan pachtgronden in haar bezit, waarvan ongeveer 250 hectare in kortdurende pacht. Deze gronden worden voor een jaar verpacht en komen dus relatief snel weer vrij. Indien nodig kunnen we deze gronden ook vrij houden. Daardoor zijn ze direct inzetbaar voor kavelruil doelstellingen. Ook kunnen de gronden gebruikt worden voor andere maatschappelijke doelstellingen. Recent hebben we bijvoorbeeld landbouwgrond geruild ten behoeve van de ontwikkeling van een sportpark. Ook hier weer snijdt het mes aan twee kanten.”

Bezuinigingen en extra middelen binnen Programma Landelijk Gebied

Kavelruil Bergeijk maakt onderdeel uit van het Programma Landelijk Gebied (PLG) van de provincie Noord-Brabant. De beschikbare budgetten van dit programma zijn op dit moment op. Dit komt door het zeer succesvolle verloop van de uitvoering van het programma samen met alle partners. Op dit moment heeft dit voor de kavelruil in Bergeijk geen gevolgen, maar mogelijk wordt grond een beperkende factor.

De provincie Noord-Brabant heeft plattelandsontwikkeling benoemd als een van haar kerntaken (Agenda van Brabant). De tekorten binnen het programma vallen dan ook mee. Provinciale Staten heeft afgelopen juli ingestemd met de voorfinanciering van extra grondverwervingsgeld voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van € 70 miljoen.

Toewijzing en regels budget voor Bergeijk

Ondanks de extra impuls van Provinciale Staten is voor de aankoop of inrichting van de EHS in Bergeijk geen budget aan dit project toegewezen. Toch ondervindt de kavelruil in Bergeijk op dit moment nog geen vertraging van de uitputting van de budgetten. Wel bestaat op den duur de mogelijkheid dat schaarste van gronden het proces gaat vertragen. In de afgelopen periode is gezocht naar mogelijkheden en alternatieven om toch over voldoende gronden én geld te kunnen blijven beschikken en zo ruilingen te kunnen blijven doen. Voor Bergeijk geldt het volgende:

- Er is een Europese subsidie, POP, waaruit alle proceskosten voor Landbouwstructuurversterking (LSVK) worden betaald.
- Voor aankoop of inrichting van de Ecologische Hoofdstructuur is geen budget toegewezen.
- Binnen het projectgebied ligt ongeveer 60 hectare zogenaamde BBL-grond (grond in eigendom van de overheid). Al deze grond mag worden ingezet ten behoeve van het ruilproces om gronden op de goede plek te krijgen.
- Revolving fund. Opbrengsten die voortkomen uit grondverkoop (BBL-grond) mogen worden ingezet om nieuwe gronden te verwerven. De inzet van middelen op deze wijze maakt het zo toch mogelijk om gronden voor de Ecologische Hoofdstructuur en voor landbouwstructuurversterking te verwerven.
- Een andere mogelijkheid is om meer in te zetten op particulier natuurbeheer.

Duidelijkheid middelen plattelandsontwikkeling voorjaar 2011

Duidelijkheid zal komen als Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten na de provinciale verkiezingen het nieuwe bestuursakkoord rond hebben. Dit is mede gebaseerd op duidelijkheid vanuit de Investeringsagenda van Brabant en het nieuwe regeerakkoord van het Rijk.

Website

Op www.kavelruilbergeijk.nl vindt u uitgebreide informatie over de kavelruil in Bergeijk. Wat houdt kavelruil in, hoe gaat dat in zijn werk, wie zijn contactpersonen en wat is er tot nu toe gerealiseerd? U leest ook ervaringen van grondeigenaren die al geruild hebben.

“Hulp bij aanleg en onderhoud van natuurelementen”

Samen werken aan een platteland met een natuurlijke en een verzorgde uitstraling. Een gebied waar men echt van kan genieten. Dat is het doel waar agrarische natuurvereniging (ANV) Kempenland zich voor inzet. Om dit doel te realiseren wil de vereniging stimuleren om daar waar het kan natuurelementen aan te leggen en deze goed te onderhouden. Eén van de deelgebieden van de ANV is Bergeijk. Het kavelruilteam en de ANV zijn in Bergeijk beiden bezig met agrarisch natuurbeheer. Daar waar het kan trekken de twee partijen samen op om zo elkaar aan te vullen waar mogelijk.

Frans Berndsens, voorzitter van de ANV, over de ANV en het eerste opgestarte project van de vereniging:

“Het eerste project dat we als vereniging hebben aan-

gepakt, is het veldcoördinatorschap voor het Stimuleringskader (STIKA) Groenblauwe diensten Kempenland. Per 1 september jl. is er voor Bergeijk, Valkenswaard, Waalre en Veldhoven vanuit het STIKA een veldcoördinator aangesteld: Paul Evers, melkveehouder uit Borkel en Schaft. Voor Kempenland is Noud Janssen uit Vessem de veldcoördinator. Beide heren gaan grondeigenaren, burgers en agrariërs in het gebied informeren over en ondersteunen bij het uitvoeren van natuur- en landschapsbeleid. Voordeel van het veldcoördinatorschap is dat er één loket is waar veel kennis zit over diverse regelingen en waar gemakkelijk een link gelegd kan worden naar de juiste regelingen. Op dit moment staan in Kempenland de eerste contracten op het punt om afgesloten te worden.”

Doelen

Berndsens vervolgt: “De ANV Kempenland is op 1 oktober 2009 opgericht door een aantal ZLTO-afdelingen: Hart van Brabant, de Hilver, Oirschot, Reusel de Mierden,

Bladel, Eersel en Bergeijk. De leden van onze vereniging helpen bij aanleg en onderhoud van de natuurelementen. Reeds aangelegde en minder goed onderhouden elementen behoren hier ook bij. De natuurelementen variëren van akkerranden, houtwallen tot poelen. Als vereniging willen we realiseren dat de aanleg en het onderhoud van natuurelementen op een passende manier ook financieel beloond wordt.”

Voor meer informatie kijk op www.anvkempenland.nl

Vitaal, mooi en schoon Brabants platteland

Kavelruil Bergeijk maakt deel uit van de herinrichting van het platteland, ook wel reconstructie genoemd. Op veel plaatsen kan de landbouw zich ontwikkelen op duurzame locaties, komen nieuwe natuurgebieden tot stand, krijgen rivieren de ruimte en blijven dorpen leefbaar. Samen zorgen alle projecten voor een vitaal, mooi en schoon platteland voor alle inwoners en recreanten. Aan de uitvoering werken overheden, maatschappelijke organisaties en particulieren, onder de regie van de provincie Noord-Brabant. In deze regio zijn zij verenigd in Streekhuis Boven-Dommel.

Mee doen of meer informatie?

Ook de komende jaren loopt het Kavelruilproject Bergeijk nog door. Iedereen die mee wil doen of meer informatie wil over dit project kan contact opnemen met een van de onderstaande personen:

U kunt ook een e-mail sturen naar kavelruilbergeijk@kadaster.nl.

- **Cor Munsters (ruilcoördinator ZLTO):**
T 0497 574 349 of 06 51 42 81 74,
c.munsters@chello.nl
- **Harrie van Beek (ruilcoördinator ZLTO):**
T 040 201 88 39 of 06 22 33 31 98,
hmmvbeek@gmail.com
- **Jan-Dirk Mulder (grondaankoper BBL):**
T 013 595 05 52,
j.d.mulder@minlnv.nl
- **Clemens Smits (projectleider Kadaster)**
T 088 183 46 54,
clemens.smits@kadaster.nl

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling: Europa
investeert in zijn platteland

Provincie Noord-Brabant

Colofon

Dit is een uitgave van het Kadaster, projectleider van het integraal kavelruil project Bergeijk.

Editie 4, november 2010

Redactie: Kadaster, Imagro
Ontwerp: Imagro
Oplage: 2500 stuks

Kadaster
Postbus 950
5600 AZ Eindhoven
T 088 183 47 90
E kavelruilbergeijk@kadaster.nl
W www.kavelruilbergeijk.nl

